

ЗВУЧИТЬ ГОРДО!

Голова наглядової ради ПРАТ «Сєверодонецьке науково-виробниче об'єднання «Імпульс» Володимир Єлісєєв:

«Поступу країни допоможуть інтелектуали-практики»

У такий непростий для країни час кожне підприємство має ідентифікувати себе в цьому світі, визначитися, що і як робити заради майбутнього. Про це сьогоднішня розмова з головою наглядової ради ПРАТ «СНВО «Імпульс» Володимиром ЄЛІСЄЄВИМ.

У Володимире Васильовичу, ПРАТ «СНВО «Імпульс» певною мірою спростовує звернене ставлення до Донбасу. Воно одне з неbagatyoх у регіоні, що міцно утримує виробничі позиції попри складну ситуацію в економіці. Крім того, продукцію «Імпульсу» високо цінують у Європі. Як це вдається?

На мою думку, керівництво та колектив підприємства чітко розуміють місію та мету, шляхи їхнього досягнення. Ми маємо більш ніж півстолітні традиції, якщо хочете, фірмовий підхід до проектування особливо відповідальних високонадійних систем контролю та управління. Пліч-о-пліч на «Імпульсі» трудяться кілька поколінь висококласних інженерів. Тому колективу вдається впевнено позиціонувати себе на ринку систем управління особливо складних об'єктів.

Щодо кризи, то в такий час треба докладати всіх зусиль, щоб зберегти ринки збуту, вийти на нові, не знижуючи динаміки розвитку.

У Говорячи про фірмовий підхід, ви маєте на увазі, мабуть, високо-інтелектуальний стиль роботи?

— Так. На сьогодні головним активом підприємства є колектив, що налічує майже 800 співробітників, з яких близько 500 інженерів. Основна продукція — високонадійні відмінності системи контролю та управління для атомної енергетики і системи автоматики для залізничного транспорту. Ми створили майже всю номенклатуру сучасних систем контролю та управління енергоблоками АЕС, які забезпечують надійне управління енергоблоками. Після виявлення критичних ситуацій ці системи автоматично зупиняють їхню роботу, переводять ядерні реактори у стан безпеки. Продукцію «Імпульсу» успішно експлуатують на десятках енергоблоків АЕС в Україні, Росії, Вірменії, Болгарії, Словаччині.

Визнанням заслуг фірми на міжнародному рівні стали перемоги в кількох тендерах із систем автоматизації енергоблоків АЕС, які проводила ЄвроКомісія.

Компанія — активний учасник програм Євросоюзу, ЄБРР та ЄвроАтому стосовно робіт з підвищення ядерної безпеки АЕС.

Успіхи «Імпульсу» в атомній енергетиці досягнуті також завдяки тісній співпраці з НАЕК «Енергоатом», підприємствами атомної галузі України, МАГАТЕ, ЄвроКомісією. Нині об'єднання фактично інтегровано в міжнародну атомну енергетику — наші вироби керують десятками енергоблоків і в Україні, і за кордоном. «Імпульс» також виробляє нове покоління високонадійних уніфікованих програмно-технічних засобів для створення систем залізничної автоматики. Мікропроцесорні системи електричної цен-

тралізації й автоматичних блокувань, інтелектуальні панелі електрорівідлення нашого виробництва успішно експлуатують на залізницях України. Це підтверджує не лише їхню високу надійність, а й хороші споживчі характеристики.

Нині підприємство починає випускати новітні зразки систем за-

лізничної автоматики, які разом з

тими, що вже є, дадуть змогу створювати інтегровані системи оперативного управління залізничними перевезеннями.

Продукція об'єднання повністю відповідає вимогам міжнародних та українських стандартів, навіть перевершує світові аналоги за багатьма найважливішими характеристиками.

Істотний напрям роботи підприємства — супровід наших виробів до споживачів, організація сервісного обслуговування. На АЕС та залізницях України експлуатують понад 5 тисяч шаф електронної автоматики контролю та управління з ресурсом роботи не менш як 30 років кожна. Для оперативної допомоги персоналу споживачів у нас діє сервісна служба, яка працює в режимі цілодобової «гарячої лінії». Цей чинник — наша потужна конкурентна перевага над закордонними фірмами і за вартістю, і за оперативністю надання послуг.

Найважливіша складова конкурентоспроможності — високий технологічний рівень підприємства: робочі місця інженерів-розробників укомплектовані найсучаснішими комп'ютерами, приладами, виробництво оснащене новими (80% усього обладнання служить не більше п'яти років) автоматизованими лініями, верстатами з ЧПУ провідних світових виробників.

Звісно ж, створення таких складних та високотехнологічних розробок не можливе без підбору та підготовки кадрів, які здатні на тривалу перспективу забезпечувати розроблення, виробництво і продаж продукції. Висококваліфіковані талановиті співробітники — головна конкурентна перевага нашого підприємства. І ми докладаємо зусиль для залучення до нас здібних молодих фахівців.

«Імпульс» — компанія, що веде соціально відповідальний бізнес. Одночасно з випуском високотехнологічної конкурентоспроможної продукції велику увагу приділяємо питанням охорони навколошнього середовища, охорони здо-

важливих галузях системи контролю та управління власного виробництва, і зрозуміло чому: адже йдеється про безпеку держави. Як відомо, сучасні засоби і системи промислової автоматики схильні до кібератак. Збій в одній з них може паралізувати роботу цілих галузей у країні. У ЗМІ, наприклад, повідомляли про інцидент, що стався 2010 року на Бушерській АЕС, коли вірус Stuxnet зруйнував двигуни сотень уранових центрифуг, різко знизвиши та збільшивши частоти обертання конвертерів. Тоді зазнали атаки цифрові системи управління. Але, на думку фахівців, існують ще десятки загрозливих програм, які можуть завдати колосальної шкоди на державному рівні.

У системах управління виробництва СНВО «Імпульс» розв'язали проблему захисту від кіберзагроз (захищеність створює програмне забезпечення повністю власної розробки, немає прихованих закладок та інше), що критично важливо для національної безпеки країни, оскільки атомна енергетика та залізниці — основа інфраструктури України.

Проте незважаючи на неодноразові заяви керівників держави про необхідність підтримки вітчизняних виробників, у чинному законі про держзакупівлі, на жаль, це питання ніяк не відображене. У результаті, наприклад,

передження в умовах гострої конкурентної боротьби і з вітчизняними, і з закордонними фірмами. Для цього майже всі зароблені кошти спрямовуємо на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи зі створення нових зразків виробів, постійне оновлення технологій, виробничої бази, випробувального обладнання тощо. Ринок систем управління критичними об'єктами має певну специфіку. Як правило, промислову розвинені країни застосовують у стратегічно

при рівних цін (на момент подачі заявки) та якості тендерних пропозицій вітчизняного та закордонного учасників перемога може бути присуджена закордонному учаснику без урахування того, що вітчизняний платить зарплатню та податки, купує частину комплектуючих на території України. Інший чинник — ризик, пов'язаний з нестабільністю національної валюти. За контрактами із закордонними фірмами, котрі номіновані у валюті та ухвалені до початку запровадження вільного курсу гривні, виплати в українській валюті перевищили початкову суму, кратну рівню девальвації. Але за контрактами з вітчизняними постачальниками (особливо тими, що мають відкладений термін платежів) отримані кошти в підсумку не покрили навіть витрат на виробництво. На практиці виходить парадокс: розоряємо вітчизняного виробника на користь імпорту??

Усі посадові особи на словах висловлюють розуміння необхідності розв'язання проблеми, а водночас посилаються на недосконалість чинного законодавства. Хто коли в державі зверне увагу на це питання — невідомо, хоч на межі руйнації перебуває чимало вітчизняних підприємств внаслідок колосального вимивання оборотних коштів. Чи не з таких фактів і з'являються домисли про те, що руйнування конкурентоспроможного вітчизняної промисловості може вигідно — мабуть, безлічі посередницьких структур та інших заступників?

Не беруть до уваги в нас і те, що жодна з нинішніх багатих країн не досягла успіху в підвищенні рівня життя свого населення, оминула період протекціонізму. Я ж вважаю, що єдиний шлях до багатства та процвітання для України — це розвиток переробної промисловості й інноваційного високотехнологічного бізнесу.

У системах управління виробництва СНВО «Імпульс» розв'язали проблему захисту від кіберзагроз (захищеність створює програмне забезпечення повністю власної розробки, немає прихованих закладок та інше), що критично важливо для національної безпеки країни, оскільки атомна енергетика та залізниці — основа інфраструктури України.

Сказане особливо актуально у світлі планованої реалізації проектів у межах міжнародних кредитних програм: необхідно всіляко підтримувати вітчизняного конкурентоспроможного виробника шляхом надання замовлень йому, а не іноземним фірмам. Адже допомога — це не грант, а кредит, і погашатиме його наша держава. Імпортутати слід технології, обладнання для виробництв, яких в Україні немає.

С багато чинників, що сприяють створенню інноваційної економіки: підтримка державою експорту високотехнологічної продукції шляхом пільгового кредитування, чітке визначення органів влади, що відповідають за промислову політику, тощо. Та насамперед вкрай потрібні умови для інвестування у створення високотехнологічних виробництв на території країни, переведення економіки на інноваційний шлях розвитку, що разом з іншими перевагами сприятиме відтворенню кваліфікованих кадрів. Адже саме інтелектуали-практики допоможуть поступу країни.

ДОВІДКА «УК»

СНВО «Імпульс» випускає майже всю номенклатуру систем контролю та управління для енергоблоків АЕС. Вироби багато в чому визначають високі за міжнародними критеріями показники надійності, ефективності та безпеки експлуатації діючих енергоблоків АЕС України. Такою продукцією не може похвалитися жодна фірма в СНД, подібних виробництв у світі одиниці. Нині у Сєверодонецьку освоєно також випуск базового набору засобів і систем залізничної автоматики, які не поступаються за характеристиками аналогам провідних закордонних фірм.

